

URZĄD MIEJSKI W GŁUCHOŁAZACH
UPROSZCZONY PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA LASÓW KOMUNALNYCH MIASTA
GŁUCHOŁAZY

na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

PROGRAM OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI
LEŚNEJ ODDZIAŁ W BRZEGU

Program opracowała:

.....
dr Anna Wójcicka-Rosińska

Sprawdził:
Zastępca Dyrektora Oddziału

.....
mgr inż. Marek Matyjaszczyk

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Akceptuje:
Dyrektor Oddziału

.....
mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2015

Kierownik projektu: dr Dariusz Rosiński

Współpraca: mgr inż. Katarzyna Drozd

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	5
II.	Ogólna charakterystyka lasów komunalnych miasta Głuchołazy	6
II.1.	Informacje podstawowe	6
II.2.	Charakterystyka fizycznogeograficzna	7
II.2.1.	Geologia i geomorfologia	7
II.2.2.	Gleby	8
II.2.3.	Warunki hydrologiczne	8
II.2.4.	Klimat	8
III.	Walory przyrodniczo-kulturowe	10
III.1.	Istniejące formy ochrony przyrody	10
III.1.1.	Rezerваты przyrody	10
III.1.1.1.	Rezerwat przyrody „Las Bukowy”	10
III.1.1.2.	Rezerwat przyrody „Nad Białką”	12
III.1.2.	Park krajobrazowy „Góry Opawskie”	15
III.1.3.	Obszar Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007	16
III.1.3.1.	Charakterystyka obszaru OZW Góry Opawskie PLH160007	17
III.1.3.2.	Przedmioty ochrony obszaru OZW Góry Opawskie PLH160007	17
III.1.3.3.	Zapisy planu zadań ochronnych obszaru OZW Góry Opawskie PLH160007 istotne z punktu widzenia uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów komunalnych Głuchołaz	21
III.1.4.	Ochrona gatunkowa roślin i grzybów	24
III.1.5.	Ochrona gatunkowa zwierząt	25
III.2.	Proponowane formy ochrony przyrody	27
III.3.	Walory kulturowe lasów komunalnych	29
III.3.1.	Istniejące formy ochrony walorów kulturowych	29
III.3.1.	Proponowane formy ochrony walorów kulturowych	29
IV.	Zagrożenia	30
IV.1.	Powietrze atmosferyczne	30
IV.2.	Wody powierzchniowe	30
IV.3.	Gleby	31
V.	Plan działań - zestawienie prac objętych programem ochrony przyrody	32
VI.	Literatura	34
VII.	Załączniki	36

I. WSTĘP

Niniejszy program ochrony przyrody stanowi integralną część uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów komunalnych miasta Głuchołazy na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r. W celu właściwej waloryzacji zasobów przyrodniczych i kulturowych lasów komunalnych miasta Głuchołazy w 2015 roku przeprowadzono niezbędne prace terenowe, które pozwoliły na pozyskanie aktualnych informacji na temat zróżnicowania przyrodniczego obszaru oraz występujących w nim zagrożeń środowiska przyrodniczego. W trakcie prac, zarówno terenowych, jak i analitycznych, szczególną uwagę poświęcono istotnej roli kompleksu leśnego jako miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego lokalnej społeczności. Program ochrony przyrody sporządzono uwzględniając aktualne uwarunkowania prawne z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW KOMUNALNYCH MIASTA GŁUCHOŁAZY

II.1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Lasy komunalne miasta Głuchołazy zlokalizowane są w powiecie nyskim, w województwie opolskim. Od zachodu sąsiadują bezpośrednio z terenami Republiki Czeskiej. Składają się z czterech, położonych blisko siebie kompleksów leśnych, rozdzielonych doliną Białej Głuchołaskiej. Ich ogólna łączna powierzchnia wynosi 178,62 ha.

W części lasów komunalnych, położonych na lewym brzegu rzeki, wyróżnia się trzy kompleksy leśne:

- kompleks na zachód od drogi krajowej nr 40 – oddziały leśne 3, 4;
- kompleks między drogą krajową nr 40 a linią kolejową – oddział leśny 2 oraz wschodni fragment oddziału leśnego 3 (wydz. leśn. 3 k);
- kompleks między linią kolejową a Białą Głuchołaską – oddział 1.

Południowy kompleks leśny, położony na prawym brzegu Białej Głuchołaskiej, jest częścią większego, który w przeważającej części znajduje się pod zarządem Nadleśnictwa Prudnik. Na część komunalną (oddziały leśne 5-12) składają się tu powierzchnie leśne z drzewostanami, arboretum oraz drogi i jedna powierzchnia z sukcesją zbiorowisk łęgowych na terenie nadrzecznym. Ta część lasów komunalnych ma szczególne znaczenie zarówno przyrodnicze, jak i rekreacyjno-wypoczynkowe.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego, lasy komunalne położone są w następujących jednostkach fizycznogeograficznych Polski (Kondracki 2011):

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Pozaalpejska Europa Środkowa

Strefa: Lasów Mieszanych

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja: Niziny Środkowopolskie (318)

Makroregion: Nizina Śląska (318.5)

Mezoregion: Płaskowyż Głubczycki (318.58)

Z kolei zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski (Zielony i Kliczkowska, 2012) znajdują się w zasięgu Krainy Śląskiej (V) w dwóch mezoregionach, których granicę wyznacza Biała Głuchołaska.

Część północna lasów komunalnych znajduje się w obrębie mezoregionu Przedgórze Sudeckiego, natomiast południowa w obrębie mezoregionu Płaskowyżu Głubczyckiego.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008), zdecydowanie większa część lasów komunalnych (część na lewym brzegu Białej Głuchołaskiej oraz północna część kompleksu na prawym brzegu) znajduje się w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

- Prowincja subatlantycka górska
- Podprowincja hercyńsko-czeska
- G Dział Sudecki
- G.2. Kraina Przedgórze Sudeckiego
- G.2.2. Okręg Przedgórze Sudetów Wschodnich
- G.2.2.c Podokręg Podnóża Gór Opawskich

Południowa część lasów komunalnych może być już zaliczana do sąsiedniej krainy, tj. Krainy Sudetów (G.1). Podległymi jednostkami geobotanicznymi w stosunku do Krainy Sudetów będą w tym przypadku:

- G.1b Podkraina Sudetów Wschodnich
- G.1b.10 Okręg Sudetów Wschodnich
- G.1b.10.g Podokręg Gór Opawskich

II.2. CHARAKTERYSTYKA FIZYCZNOGEOGRAFICZNA

II.2.1. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA

Ukształtowanie terenu lasów komunalnych jest mocno urozmaicone. Południowa część lasów zajmuje północne stoki Góry Parkowej (G. Chrobrego) z kulminacją Przedniej Kopy (467 m n.p.m.). Stoki G. Parkowej opadają w kierunku przełomu Białej Głuchołaskiej, która tworzy w tym miejscu dwa duże meandry. Na lewym brzegu rzeki zachodnia część lasów porasta bardziej wypłaszczony teren, który przecina niewielka dolina bezimiennego ciek. We wschodniej części dominuje Góra Grodowa (328 m n.p.m.).

W okolicach Głuchołaz miejscami odsłaniają się skały krystaliczne tworząc wśród osadów trzeciorzędowych i czwartorzędowych różnej wielkości „wyspy” starszych utworów skalnych. Masyw Góry Parkowej zbudowany jest ze staropaleozoicznych łupków metamorficznych i kwarcytów. Ich odsłonięcia ciągną się wzdłuż ścieżki spacerowej biegnącej nad Białą Głuchołaską, potocznie nazywaną Białką. Rzeka ta dzieli gminę Głuchołazy na dwie części: wschodnią - mniej zasobną w wodę i zachodnią-bardziej zasobną (Dubel 2000). W dolinie Białej Głuchołaskiej terasę akumulacyjną o wysokości 7-9 m budują osady piaszczysto-żwirowe zlodowacenia bałtyckiego. Utwory holoceniskie reprezentowane są przez osady piaszczysto-żwirowe, budujące terasy zalewowe w dolinie rzeki.

II.2.2. GLEBY

Gleby lasów komunalnych stanowią w przewadze gleby brunatne kwaśne wytworzone z glin ciężkich, często na utworach kamienistych i ilasto-pylastych. Tego typu gleby pokrywają stoki wzniesień i charakteryzują się dużym udziałem rumoszu. Na niewielkich powierzchniach wychodni skalnych teren pozbawiony jest warstwy właściwej gleby.

II.2.3. WARUNKI HYDROLOGICZNE

Lasy komunalne Głuchołaz położone są w dolinie i zlewni rzeki Białej Głuchołaskiej. W obrębie miejscowości oś doliny początkowo biegnie z zachodu na wschód, później zmienia kierunek na południkowy. Osobliwością tej doliny jest występowanie źródeł podboczowych (np. Źródło Żegnalce), które występują na północnym zboczu Góry Parkowej (G. Chrobrego). Oprócz źródeł naturalnych, na terenie Głuchołaz i okolic zlokalizowanych jest szereg ujęć w postaci studni, zbudowanych w pobliżu źródeł. Jest to woda o wysokiej klasie czystości (Głowacki 2000).

Poza Białą Głuchołaską brak jest innych, większych cieków na tym terenie. Kilka bezimiennych, jej drobnych dopływów obserwuje się w oddziale leśnym 12. W zachodniej części lasów komunalnych pomiędzy oddziałami leśnymi 3 i 4 płynie nieco większy ciek, tworzący płytką dolinkę w oddziałach leśnych: 4 d, f oraz 4 i.

II.2.4. KLIMAT

Zgodnie z regionalizacją bioklimatyczną Polski, Głuchołazy usytuowane są w regionie podgórskim i górskim o dużym zróżnicowaniu warunków bioklimatycznych i umiarkowanej bodźcowości. Natężenie bodźców zmienia się od umiarkowanych na zboczach, po silne w dolinach i na szczytach. Duża czystość powietrza i zmniejszona ilość alergenów oddziałują korzystnie na drogi oddechowe człowieka (Kozłowska-Szczęsna i in. 1997).

Pogoda i klimat w regionie, w którym zlokalizowane są lasy komunalne Głuchołaz, kształtowane są głównie przez czynniki cyrkulacyjne oraz w mniejszym stopniu grupę stałych czynników geograficznych. Klimat tej części Polski kształtowany jest przez stałe (Niż Islandzki i Wyż Azorski) oraz sezonowe (Wyż Azjatycki zimą i Niż Południowoazjatycki latem) ośrodki baryczne. Dominującymi masami powietrza w tym regionie są wilgotne masy polarno-morskie (46%) i wykazujące większą suchość masy polarno-kontynentalne (38%). Sytuacje z napływem chłodnych mas arktycznych stanowią tylko 10% dni w roku. Ciśnienie atmosferyczne jest wyrównane przez cały rok z wyraźnie zaznaczonym maksimum w zimie. W regionie przeważa cyrkulacja zachodnia, którą okresowo przerywa napływ powietrza z innych kierunków.

Obok czynników wielkoskalowych, duży wpływ na klimat terenu Głuchołaz ma charakter rzeźby terenu i bliskie położenie względem masywu Sudetów. Suma wymienionych czynników sprawia, że lokalny klimat jest łagodny, ciepły i w miarę wilgotny, bez nagłych zmian pogody, co jest jednym z walorów tego regionu.

Średnia roczna temperatura powietrza na badanym obszarze wynosi 8,6°C i jest zbliżona do panującej w tej części Polski. Najcieplejsze miesiące to lipiec i sierpień, a najchłodniejsze styczeń i luty. Dni letnie (t. śr. dob. > 15°C) występują od kwietnia do listopada. Średnio w roku jest ich 96, co nie odbiega od wartości notowanych na Nizinie Śląskiej. Wartości temperatur ekstremalnych w dwudziestoleciu 1981-2000 kształtowały się następująco: absolutne maksimum zanotowane 1 sierpnia 1994 r. wynosiło 36,6°C, absolutne minimum w dniach 12 i 13 stycznia 1987 r. miało wartość -26,1°C. Amplituda temperatur skrajnych wynosi 62,7 °C (Błażejczyk, Kuchcik 2003).

Średnia roczna wieloletnia suma opadów w Głuchołazach wynosi 712 mm, co jest typowe dla tego obszaru. W dwudziestoleciu 1981-2000 najniższe sumy roczne opadu kształtowały się poniżej 550 mm (lata 1982 i 1992), a najwyższe wystąpiły w 1997 r., przekraczając 1000 mm. Na tak dużą ilość opadów wpłynęły ulewne deszcze w lipcu, zanotowano wówczas 475,6 mm opadu z maksimum 6 VII (149,8 mm). Średnio, największe opady notowane są w lipcu, a najmniejsze w styczniu. Na badanym obszarze pokrywa śnieżna występuje średnio przez około 63 dni w roku (Błażejczyk, Kuchcik 2003). Okres wegetacyjny zazwyczaj rozpoczyna się pod koniec marca, a kończy w pierwszej dekadzie listopada.

III. WALORY PRZYRODNICZO-KULTUROWE

III.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Z uwagi na dużą wartość przyrodniczą przeważającej części lasów komunalnych znalazły się one w zasięgu kilku obszarowych form ochrony przyrody, którymi są:

- rezerwat przyrody „Las Bukowy”;
- rezerwat przyrody „Nad Białką”;
- Park Krajobrazowy „Góry Opawskie”;
- obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Góry Opawskie PLH160007.

W ostatnich latach dokonano ponownej waloryzacji przyrodniczej tego terenu w trakcie sporządzania planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”, co w zakresie obszarowej ochrony przyrody przyniosło kolejne propozycje ochrony określonych fragmentów opisywanego terenu. W obrębie opisywanego obszaru brak jest aktualnie istniejących pomników przyrody.

III.1.1. REZERWATY PRZYRODY

III.1.1.1. REZERWAT PRZYRODY „LAS BUKOWY”

Rezerwat przyrody „Las Bukowy” utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Opolskiego Nr P/4/99 z dnia 1 marca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Opol. z 1999 r. Nr 14, poz. 38). Kolejnymi aktami w sprawie rezerwatu były: Rozporządzenie Nr 0151/P/15/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2008 r. Nr 23, poz. 735) oraz Zarządzenie Nr 26/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 sierpnia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2013 r. poz. 1846). Rezerwat obejmuje powierzchnię 21,12 ha i nie posiada otuliny. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie drzewostanu o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Rodzaj rezerwatu określa się jako leśny (L). Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat zalicza się do typu: fitocenotycznego (PFi) i podtypu: zbiorowisk leśnych (zl). Ze względu na główny typ ekosystemu rezerwat zalicza się do typu: leśny i borowy (EL) i podtypu: lasów mieszanych górskich i podgórskich (lmg).

Dla rezerwatu przyrody „Las Bukowy” w 2010 roku ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Nr 9/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2010 r. Nr 44, poz. 599), zmienionym Zarządzeniem

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 lutego 2014 r. zmieniającym zarządzenie nr 9/10 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2014 r. poz. 464). Zapisy planu ochrony zamieszczono w załączniku do programu ochrony. W 2015 roku rozpoczęto procedurę zmiany planu ochrony rezerwatu „Las Bukowy” (Zawiadomienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z 6 lipca 2015 r.; znak: WPN.6202.5.2015.KOK; źródło: BIP RDOŚ w Opolu).

Charakterystyka przyrodniczo-leśna

Rezerwat przyrody „Las Bukowy” położony jest na zachodnich stokach Góry Chrobrego. W zasięgu jego granic znajdują się wydzielania leśne 10 a, b, c, d, f, 7 a. Niemal całą ich powierzchnię porastają drzewostany bukowe o naturalnej strukturze florystycznej z mniejszą lub większą domieszką gatunków drzew iglastych. W większej części zakwalifikowano je do siedliska przyrodniczego kwaśnych buczyn *Luzulo-Fagetum* (kod Natura 2000: 9110). Wyjątek stanowią niewielkie wydzielania leśne 10 a oraz 10 d. W wydzielaniu leśnym 10 a drzewostan w wieku blisko 130 lat buduje głównie świerk i sosna. Buk zwyczajny ma niski udział na poziomie 10% ogólnego składu gatunkowego drzewostanu. Tylko miejscami spotyka się stare egzemplarze buka w wieku ok. 130 lat. W tym drzewostanie występują również sosna wejmutka i modrzew. Na drugiej powierzchni (wydzielenie leśne 10 d) drzewostan bukowy jest stosunkowo młody, przez co nie wykształciła się tu jeszcze typowa struktura kwaśnej buczyny. Stare egzemplarze drzew w wieku blisko 160 lat stanowią na tej powierzchni sosna i świerk. Przewiduje się, że docelowo przy przebudowie antropogenicznych drzewostanów iglastych w rezerwacie, w perspektywie wieloletniej buczyny będą zajmować całą jego powierzchnię (źródło: *plan ochrony rezerwatu przyrody „Las Bukowy”*).

Obok kwaśnych buczyn w rezerwacie, istotną wartość przyrodniczą stanowią również odsłonięcia skalne przełomu Białej Głucholaskiej unikalne w skali regionalnej, zarówno ze względu na genezę, jak i stratyografię i litologię.

Obszar rezerwatu z uwagi na charakter obecnych w nim zbiorowisk roślinnych nie wyróżnia się dużą liczbą chronionych i rzadkich gatunków roślin. Spotyka się tu chronione częściowo: parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, naleźlinę skalną *Andreaea rupestris* i czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*. Poza chronionymi taksonami na terenie rezerwatu występują również gatunki rzadkie w skali Opolszczyzny, tj.: lepiężnik biały *Petasites albus*, trybula lśniąca *Anthriscus nitida*, zanokcica skalna *Asplenium trichomanes*, przetacznik górski *Veronica montana*, tojeść gajowa *Lysimachia nemorum*, przenęt purpurowy *Prenanthes purpurea*, czartawa pośrednia *Circaea intermedia*. Z występujących w tym ekosystemie leśnym gatunków zwierząt wymienić należy:

BEZKRĘGOWCE: biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*.

PŁAZY: żaba trawna *Rana temporaria*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*.

GADY: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*.

PTAKI: dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, muchołówka białoszycja *Ficedula albicollis*, paszkot *Turdus viscivorus*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pluszcz *Cinclus cinclus*, siniak *Columba oenas*, turkawka *Streptopelia turtur*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, puszczyk *Strix aluco*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, rudzik *Erithacus rubicola*, kos *Turdus merula*, śpiewak *Turdus philomelos*, kapturka *Sylvia atricapilla*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, mysikrólik *Regulus regulus*, zniczek *Regulus ignicapilla*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, sikora uboga *Parus palustris*, czarnogłówek *Poecile montanus*, sosnówka *Parus ater*, modraszka *Parus caeruleus*, bogatka *Parus major*, kowalik *Sitta europaea*, pęczacz leśny *Certhia familiaris*, wilga *Oriolus oriolus*, sójka *Garrulus glandarius*, szpak *Sturnus vulgaris*, zięba *Fringilla coelebs*, kulczyk *Serinus serinus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, trznadel *Emberiza citrinella*.

SSAKI: wiewiórka *Sciurus vulgaris*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek duży *Myotis myotis*, mopek *Barbastella barbastellus*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, gacek brunatny *Plecotus auritus*.

Istotne znaczenie dla zachowania populacji cennych gatunków nietoperzy na obszarze rezerwatu mają obecne w jego zasięgu sztolnie stanowiące ich zimowiska. Aktualnie stan środowiska przyrodniczego na terenie opisywanego obiektu należy ocenić jako dobry. Tylko lokalnie przy ścieżkach występują niewielkie ilości odpadków pozostawionych przez turystów.

III.1.1.2. REZERWAT PRZYRODY „NAD BIAŁKĄ”

Rezerwat przyrody „Nad Białką” utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Opolskiego Nr P/6/99 z dnia 1 marca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. z 1999 r. Nr 14, poz. 40). Kolejnymi aktami w sprawie rezerwatu były: Rozporządzenie Nr 0151/P/18/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2008 r. Nr 23, poz. 738) oraz Zarządzenie Nr 27/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 sierpnia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol.

z 2013 r. poz. 1847). Rezerwat obejmuje powierzchnię 8,96 ha i nie posiada otuliny. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie walorów krajobrazowych i geologicznych przełomu rzeki Białej Głuchołaskiej ze śladami po eksploatacji złota z XII – XIII wieku. Rodzaj rezerwatu określa się jako przyrody nieożywionej (N). Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat zalicza się do typu: geologicznego i glebowego (PGg) i podtypu: form tektonicznych i erozyjnych (te). Ze względu na główny typ ekosystemu rezerwat zalicza się do typu: leśny i borowy (EL) i podtypu: lasów mieszanych górskich i podgórskich (Img).

Dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” w 2010 roku ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Nr 11/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2010 r. Nr 44, poz. 601), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 lutego 2014 r. zmieniającym zarządzenie nr 11/10 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2014 r. poz. 465). Zapisy planu ochrony zamieszczono w załączniku do programu ochrony. W 2015 roku rozpoczęto procedurę zmiany planu ochrony rezerwatu „Nad Białką” (Zawiadomienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z 6 lipca 2015 r.; znak: WPN.6202.5.2015.KOK; źródło: BIP RDOŚ w Opolu).

Charakterystyka przyrodniczo-leśna

Rezerwat przyrody „Nad Białką” zlokalizowany jest na północnych i zachodnich stokach Góry Chrobrego i chroni ślady wydobywania złota w średniowieczu. W zasięgu jego granic znajdują się wydzielienia leśne 5 b, c, d, g, m, n. Jest rezerwatem geologiczno-krajobrazowym. Teren rezerwatu charakteryzuje się nie tylko wysokimi walorami przyrody nieożywionej, ale jest on również ciekawy pod względem florystycznym i faunistycznym. Występuje tu 157 gatunków roślin naczyniowych, w tym kilkanaście gatunków chronionych i zagrożonych: parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, zanokcica skalna *Asplenium trichomanes*, bodziszek żałobny *Geranium phaeum*, tojeść gajowa *Lysimachia nemorum*, przenęt purpurowy *Prenanthes purpurea*, lepiężnik biały *Petasites albus*. Z ciekawszych przedstawicieli fauny należy wymienić takie gatunki, jak: pliszka górską *Motacilla cinerea*, pluszcz *Cinclus cinclus*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*.

Badania fitosocjologiczne przeprowadzone w granicach rezerwatu pozwoliły wyodrębnić tutaj dwa cenne zbiorowiska roślinne – kwaśną buczynę górską i ziołorośla z panującym lepiężnikiem białym (źródło: *Nawigator po opolskich rezerwach*, RDOŚ).

Podobnie w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007, rezerwat przyrody „Nad Białką” wskazywany jest jako miejsce występowania kwaśnej buczyny *Luzulo-Fagetum* (kod Natura 2000: 9110), jednak bez wskazania dokładnej lokalizacji jego występowania. Informacja o siedlisku przyrodniczym w zarządzeniu nr 14/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007 wskazuje jedynie działkę ewidencyjną nr 160701_4.0001.1468 jako miejsce występowania kwaśnych buczyn. Działka o tym numerze jest rozległa i obejmuje oba rezerwaty przyrody i dość duży, zróżnicowany obszar leśny pomiędzy nimi.

Taksacja terenowa drzewostanów w obrębie rezerwatu przyrody „Nad Białką” przeprowadzona w 2015 roku na potrzeby uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów komunalnych miasta Głuchołazy pozwoliła na zakwalifikowanie do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny (kod: 9110) tylko jednej powierzchni leśnej w wydz. leśn. 5 c. Zbiorowisko buczyny jest tutaj wprawdzie silnie zniekształcone dużym udziałem gatunków drzew iglastych (sosna, świerk, modrzew), jednak z uwagi na dobrze wykształcone II piętro drzewostanu, które buduje buk i miejscami jawor, zdecydowano o takiej diagnozie. Pozostałe powierzchnie leśne obejmują drzewostany mieszane z bardzo wysokim udziałem gatunków drzew iglastych i na obecną chwilę nie pozwalają na zakwalifikowanie ich do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny. Poniżej zestawiono skrócony opis drzewostanów w poszczególnych wydzieleniach leśnych rezerwatu.

Tabela 1. Skrócona charakterystyka powierzchni leśnych w zasięgu rezerwatu przyrody „Nad Białką”, na których nie potwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych

Lp.	Adres leśny	TSL	Skład gatunkowy drzewostanu	Uwagi
1	02-23-4-01-5-b	LGśw	70% świerk 129 lat, 10% modrzew 129 lat, 10% sosna 129 lat, 10% buk 70 lat podszyt: buk, kruszyna, leszczyna	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
3	02-23-4-01-5-d	LGśw	90% świerk 119 lat, 10% modrzew 119 lat miejscami: sosna, buk 119 lat, buk 70 lat podrost: 70% buk 35 lat, 30% buk 25 lat podszyt: grab, leszczyna, jawor	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
4	02-23-4-01-5-g	LGśw	30% jesion 84 lata, 30% jawor 84 lata, 10% buk 84 lata, 10% dąb 84 lata, 10% grab 84 lata, 10% dąb czerwony 84 lata miejscami: buk, grab 50 lat podszyt: świerk, buk, bez czarny	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
5	02-23-4-01-5-m	LMGśw	70% świerk 104 lata, 20% sosna 104 lata, 10% buk 104 lata miejscami: modrzew 104 lata, buk, dąb 70 lat podrost: 60% buk 25 lat, 40% buk 30 lat podszyt: buk, świerk	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.

Lp.	Adres leśny	TSL	Skład gatunkowy drzewostanu	Uwagi
6	02-23-4-01-5-n	LMGśw	70% świerk 149 lat, 10% sosna 149 lat, 10% buk 149 lat, 10% buk 80 lat miejscami: modrzew, dąb, daglezia 149 lat, buk 40 lat, modrzew 30 lat podrost: 60% buk 25 lat, 40% buk 15 lat	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.

III.1.2. PARK KRAJOBRAZOWY „GÓRY OPAWSKIE”

Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” został powołany Uchwałą Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku (Dz. Urz. Woj. Opol. z 1989 r. Nr 19, poz. 231 z późn. zmianami; z 1990 r. Nr 16, poz. 322; z 1996 r. Nr 15, poz. 65, Nr 28, poz. 102) na terenie powiatów: prudnickiego, brzeskiego i nyskiego. Kolejnymi aktami w sprawie parku były: Rozporządzenie nr 0151/P/18/2006 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2006 r. Nr 33 poz. 1135) oraz Rozporządzenie Nr P/11/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2000 r. Nr 33, poz. 170). Park obejmuje powierzchnię 4903 ha. Wykaz wydzieleń leśnych w znajdujących się w całości lub w części w zasięgu granic parku przedstawia tabela poniżej. Dla parku wyznaczono otulinę o powierzchni 5033 ha, która nie obejmuje opisywanych lasów komunalnych.

Szczególnymi celami ochrony Parku są:

- 1) Zachowanie walorów krajobrazowych części Gór Opawskich, w tym naturalnego ukształtowania terenu z przełomami rzek: Biała Głuchołaska i Złoty Potok;
- 2) Zachowanie ładu przestrzennego na obszarze Parku, w tym zachowanie i podtrzymywanie regionalnych form przestrzennych miejscowości położonych w jego granicach;
- 3) Zachowanie ekosystemów leśnych i łąkowych z charakterystyczną florą i fauną;
- 4) Zachowanie walorów geologicznych i geomorfologicznych Parku;
- 5) Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania;
- 6) Zachowanie walorów kulturowych, w tym historycznych śladów kultury materialnej regionu;
- 7) Zwiększanie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności w zakresie konieczności zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego.

Tabela 2. Wykaz gruntów w zarządzie miasta Głuchołazy leżących w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

Adres leśny		Powierzchnia [ha]
w całości	2 a-k; 5 a-o; 6 a-c; 7 a; 8 a-i; 9 a-l; 10 a-g; 11 a-f; 12 a-h	134,15
	2 ~a~b; 5 ~a~h; 6 ~a~d; 7 ~a; 8 ~a~c; 9 ~a; 10 ~a~c; 11 ~a~c; 12 ~a~c	2,79
w części	-	-
	-	-
Ogółem		136,94

Park posiada plan ochrony ustanowiony Uchwałą Nr XLII/492/2014 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Zgodnie z jego zapisami obszar leśny lasów komunalnych pokrywający się z parkiem krajobrazowym „Góry Opawskie” znajduje się w strefie BSII - zachowania krajobrazu leśnego. Tereny przyległe do Białej Głuchołaskiej wraz z samą rzeką należą do strefy BSIII – zachowania wód, obszarów podmokłych i stref źródłiskowych. Plan ochrony parku określił również dla niektórych fragmentów lasów komunalnych obszary realizacji działań ochronnych, należą do nich:

Strefy istniejących obszarów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów lub obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych, w tym:

- APP – inne obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody – opisane szczegółowo w rozdziale III.2;
- AK – istniejące strefy ochrony kulturowej – opisane szczegółowo w rozdziale III.3.1;
 - AKK – planistyczna strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego
 - AKOW – planistyczna strefa „OW” obserwacji archeologicznej
 - AKW – planistyczna strefa „W” ochrony archeologicznej
- APK – inne obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony – opisane szczegółowo w rozdziale III.3.2.

III.1.3. OBSZAR NATURA 2000 OZW GÓRY OPAWSKIE PLH160007

Większa część powierzchni leśnych lasów komunalnych miasta Głuchołazy znajduje się w zasięgu obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007. Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualnym Standardowym Formularzu Danych (SDF) tego obszaru (aktualizacja wrzesień 2015 r.), obejmuje on powierzchnię 5583,29 ha.

III.1.3.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OZW GÓRY OPAWSKIE PLH160007

Góry Opawskie są najdalej na wschód wysuniętą częścią Sudetów Wschodnich zapadającą się w obniżenie Bramy Morawskiej. Najwyżej położone tereny stanowi Biskupia Kopa - 889 m n.p.m., najniżej znajduje się dolina Białej Głuchołaskiej (270 m n.p.m.), po stronach której sytuują się lasy komunalne Głuchołaz. Wśród obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych dominującymi formami pokrycia terenu są lasy, w większości kwaśne dąbrowy, buczyny i świerczyny, a w dolinach rzek i potoków łągi. Na obszarach nieleśnych występują ekstensywnie użytkowane łąki.

Tabela 3. Wykaz gruntów w zarządzie miasta Głuchołazy leżących w zasięgu granic OZW Góry Opawskie PLH160007

Adres leśny		Powierzchnia [ha]
w całości	2 b-i; 5 a-o; 6 b; 7 a; 8 a-i; 9 a-l; 10 a-g; 11 a-f; 12 a-h	129,58
	2 ~a~b; 5 ~a~h; 6 ~b~d; 7 ~a; 8 ~a~c; 9 ~a; 10 ~a~c; 11 ~a~c; 12 ~a~c	2,73
w części	2 a, j-k; 3 k; 6 a, c	6,72
	6 ~a	0,06
Ogółem		139,09

III.1.3.2. PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU OZW GÓRY OPAWSKIE PLH160007

SIEDLISKA PRZYRODNICZE NIELEŚNE:

- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*
- 6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże *Arrhenatherion*
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 8220 Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*

SIEDLISKA PRZYRODNICZE LEŚNE:

- 9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*
- 9180 Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stromych stokach i zboczach
- 9190 Kwaśne dąbrowy *Quercetea robori-petraeae*
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe.

ZWIERZĘTA:

- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*
- 1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1193 Kumak górski *Bombina variegata*
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*

ROŚLINY:

- 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride*

Do określenia lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007 w obrębie lasów komunalnych miasta Głuchołazy wykorzystano następujące źródła danych:

- plan ochrony rezerwatu przyrody „Las Bukowy”;
- plan ochrony rezerwatu przyrody „Nad Białką”;
- plan ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”;
- plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007.

Istniejące źródła danych są zasadniczo rozbieżne, a miejscami wzajemnie się wykluczają. W związku z tym lokalizację płatów siedlisk przyrodniczych na terenie lasów komunalnych w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 przyjęto na podstawie taksacji terenowej wykonanej na każdej powierzchni leśnej w celu potwierdzenia bądź wykluczenia możliwości występowania na niej danego typu siedliska przyrodniczego. W efekcie tych prac ustalono, że na gruntach lasów komunalnych występuje 5 przedmiotów ochrony będących siedliskami przyrodniczymi oraz gatunkami zwierząt i ich siedliskami. Należą do nich:

- płaty kwaśnej buczyny *Luzulo-Fagenion* (kod: 9110) (wydz. leśne: 5 c, 6 a, 7 a, 8 b-d, 9 a, c, g, i, 10 b, c, f, 11 a, c, 12 a, b) (płat siedliska w rezerwacie przyrody „Las Bukowy” przyjęto za planem ochrony tego obiektu);
- jeden płat ziołorośli górskich *Adenostylion alliariae* i ziołorośli nadrzecznych *Convolvuletalia sepium* (kod: 6430) (wydz. leśne: fragment 12 a oraz wschodni kraniec 12 h);
- jeden płat siedliska przyrodniczego - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe (kod: 91E0) (wydz. leśne: 12 h).

- zimowiska i żerowiska podkowca małego (kod: 1303) (lokalizację przyjęto za planem zadań ochronnych dla OZW Góry Opawskie PLH160007 oraz planem ochrony dla PK „Góry Opawskie”);
- zimowiska i żerowiska nocka dużego (kod: 1324) (lokalizację przyjęto za planem zadań ochronnych dla OZW Góry Opawskie PLH160007 oraz planem ochrony dla PK „Góry Opawskie”).

Poniżej zestawiono powierzchnie leśne lasów komunalnych, dla których dokumentacja planu zadań ochronnych OZW Góry Opawskie PLH160007 wskazywała na występowanie siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny (kod: 9110), ale w trakcie oceny drzewostanu na gruncie nie potwierdzono tego.

Tabela 4. Wykaz powierzchni leśnych lasów komunalnych miasta Głuchołazy w zasięgu OZW Góry Opawskie PLH160007 (z wyłączeniem rezerwatów przyrody), na których nie potwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych

Lp.	Adres leśny	TSL	Skład gatunkowy drzewostanu	Uwagi
1	02-23-4-01-5-f	-	Arboretum	Sztucznie kształtowana struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
2	02-23-4-01-5-h	LGśw	40% dąb czerwony 65 lat, 20% jesion 65 lat, 10% buk 65 lat, 10% modrzew 65 lat, 10% dąb 65 lat, 10% grab 65 lat. miejscami: jawor, świerk, olsza, sosna 65 lat, dąb, grab 100 lat, jawor, lipa, buk 40 lat podszyt: świerk, grab, kruszyna	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
3	02-23-4-01-5-i	LGśw	60% świerk 90 lat, 20% dąb 90 lat, 10% sosna 90 lat, 10% modrzew 90 lat. miejscami: buk, dagleżja 90 lat. podrost: 100% buk 15 lat podszyt: jarzębina, buk, grab	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
4	02-23-4-01-5-j	-	Arboretum	Sztucznie kształtowana struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
5	02-23-4-01-5-k	LGśw	50% świerk 130 lat, 10% modrzew 130 lat, 10% sosna 130 lat, 20% buk 70 lat, 10% buk 100 lat miejscami: buk, jawor 40 lat, świerk, sosna, dąb, grab 70 lat, dagleżja 100 lat. podrost: 100% buk 25 lat podszyt: jarzębina, buk, świerk	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
6	02-23-4-01-5-l	LGśw	50% świerk 30 lat, 20% modrzew 30 lat, 10% buk 30 lat, 10% buk 40 lat, 10% świerk 23 lata. miejscami: sosna, jawor 30 lat, brzoza, dąb 40 lat. przestoje: dąb, buk, świerk 100 lat, grab 80 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.

Program ochrony przyrody dla lasów komunalnych miasta Głuchołazy

Lp.	Adres leśny	TSL	Skład gatunkowy drzewostanu	Uwagi
7	02-23-4-01-6-b	LGśw	30% sosna 175 lat, 10% modrzew 175 lat, 10% buk 175 lat, 30% buk 90 lat, 10% świerk 120 lat, 10% buk 45 lat. miejskami: jesion 90 lat, jawor 70 lat, jodła, świerk 175 lat. podrost: 40% buk 20 lat, 20% jawor 20 lat, 20% buk 15 lat, 20% buk 30 lat. podszyt: brzoza, leszczyna runo zdominowane przez malinę właściwą i pokrzywę	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
8	02-23-4-01-8-a	LGśw	50% świerk 80 lat, 20% modrzew 80 lat, 10% jawor 80 lat, 10% buk 80 lat, 10% dąb 80 lat. miejskami: brzoza, daglezja 80 lat, buk 30 lat, świerk 120 lat. podrost: 100% buk 10 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
9	02-23-4-01-8-f	LGśw	50% świerk 95 lat, 40% buk 95 lat, 10% sosna 95 lat. miejskami: modrzew, dąb 95 lat. podrost: 60% buk 15 lat, 40% buk 10 lat. nalot: 100% buk 5 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny. Na powierzchni widoczna silna dynamika buka, która z czasem będzie sprzyjać kształtowaniu się właściwej struktury siedliska przyrodniczego.
10	02-23-4-01-9-b	LMGśw	40% świerk 165 lat, 30% modrzew 165 lat, 20% sosna 165 lat, 10% buk 165 lat.. miejskami: jodła 165 lat. podrost: 40% buk 30 lat, 30% buk 20 lat, 30% buk 10 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
11	02-23-4-01-9-d	LMGśw	90% świerk 80 lat, 10% buk 80 lat. miejskami: brzoza, modrzew, jawor, sosna 80 lat, buk 30 lat. podrost: 60% buk 20 lat, 40% buk 10 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
12	02-23-4-01-9-h	LMGśw	50% świerk 130 lat, 20% buk 130 lat, 10% modrzew 130 lat, 10% sosna 130 lat, 10% świerk 80 lat. miejskami: jawor 130 lat, brzoza, jawor, buk 80 lat. podrost: 50% buk 15 lat, 30% buk 10 lat, 20% buk 30 lat. podsadzenia: 90% sosna 4 lata, 10% modrzew 4 lata. runo zdominowane przez malinę właściwą i jeżyny	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny. Dodatkowo zniekształcenia wynikające z wprowadzonych gatunków iglastych w podsadzeniach.
13	02-23-4-01-9-h	-	drogi	Brak siedliska przyrodniczego z uwagi na charakter powierzchni.
14	02-23-4-01-10-g	LMGśw	90% świerk 80 lat, 10% buk 80 lat. miejskami: daglezja, sosna 80 lat, buk 50 lat. podrost: 60% buk 25 lat, 40% buk 15 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.

Lp.	Adres leśny	TSL	Skład gatunkowy drzewostanu	Uwagi
15	02-23-4-01-11-d	LGśw	70% świerk 85 lat, 10% modrzew 85 lat, 10% sosna 85 lat, 10% brzoza 85 lat. podrost: 100% buk 15 lat. podszyc: jarzębina, buk	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
16	02-23-4-01-11-f	LGśw	50% modrzew 155 lat, 10% jodła 155 lat, 30% buk 115 lat, 10% świerk 115 lat. miejskami: sosna 115 lat. podrost: 50% buk 25 lat, 40% buk 15 lat, 10% buk 30 lat. runo zdominowane przez trawy	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
17	02-23-4-01-12-c	LMGśw	40% grab 75 lat, 30% świerk 75 lat, 10% buk 75 lat, 20% grab 60 lat. miejskami: dąb, modrzew, brzoza 75 lat. podszyc: świerk, grab.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
18	02-23-4-01-12-d	LMGśw	60% świerk 100 lat, 30% sosna 100 lat, 10% brzoza 100 lat. miejskami: buk, modrzew 100 lat, grab, dąb, buk 80 lat. podrost: 50% buk 25 lat, 30% buk 20 lat, 20% buk 10 lat.	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
19	02-23-4-01-12-f	LMGśw	50% świerk 50 lat, 20% buk 50 lat, 10% grab 50 lat, 10% buk 70 lat, 10% świerk 35 lat.. miejskami: lipa, dąb 70 lat, jodła 35 lat, buk 100 lat, brzoza 50 lat, osika 50 lat, sosna 50 lat. podszyc: buk, świerk, leszczyna	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.
20	02-23-4-01-12-g	LMGśw	60% świerk 75 lat, 10% brzoza 75 lat, 10% buk 75 lat, 10% modrzew 75 lat, 10% buk 100 lat. miejskami: olsza, jawor, jesion, sosna, dąb 75 lat. podszyc: buk	Struktura gatunkowa drzewostanu nie pozwala na zakwalifikowanie go do siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny.

**III.1.3.3. ZAPISY PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH OBSZARU OZW GÓRY OPAWSKIE
PLH160007 ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA UPROSZCZONEGO PLANU
URZĄDZENIA LASU DLA LASÓW KOMUNALNYCH GŁUCHOŁAZ**

W 2012 roku dla OZW Góry Opawskie PLH160007 ustanowiono plan zadań ochronnych (dalej: pzo) Zarządzeniem nr 14/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007. W planie zadań sformułowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru, cele ochrony oraz planowane działania ochronne. W zakresie przedmiotów ochrony występujących na gruntach lasów komunalnych miasta Głucholazy do istotnych zapisów pzo należą zdiagnozowane zagrożenia oraz cele działań ochronnych. W zakresie samych działań ochronnych dla władz samorządowych sprawujących nadzór nad lasami komunalnymi istotne są te działania, za których wykonanie odpowiada Starosta Nyski lub/i Burmistrz Głucholaz.

Tabela 5. Zagrożenia istniejące i potencjalne dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony OZW Góry Opawskie PLH160007 (pzo)

Przedmiot ochrony	Zagrożenie istniejące	Zagrożenie potencjalne	Opis zagrożenia
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	811 Kształtowanie wodnej lub nadwodnej roślinności dla celów związanych z odwadnianiem 850 Modyfikowanie funkcjonowania wód	954 Inwazja gatunku	Prace utrzymaniowe zaburzające strefę brzegową polegające na ingerencji w koryto rzeki oraz jej obrzeża, niszczenie naturalnych układów roślinności, odslanianie gleby ułatwiające wnikanie gatunków inwazyjnych. Prace regulacyjne ingerujące w strefę brzegową cieku. Potencjalnym zagrożeniem jest wkraczanie rdestowców, w tym rdestowca japońskiego, w miejsca przekształcone i zbiorowiska ziołoroślowe o zaburzonej strukturze.
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	164 Wycinka lasu 166 Usuwanie martwych i umierających drzew 954 Inwazja gatunku	164 Wycinka lasu 166 Usuwanie martwych i umierających drzew	Juwenalizacja, przekształcenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów, przekształcanie innych warstw lasu, zaburzanie struktury i składu gatunkowego runa. Niedobór mikrosiedlisk gatunków związanych z rozkładającym się drewnem. Wkraczanie gatunków inwazyjnych, przede wszystkim niecierpka drobnokwiatowego na powierzchnie o zaburzonej strukturze runa.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	164 Wycinka lasu 166 Usuwanie martwych i umierających drzew 954 Inwazja gatunku	164 Wycinka lasu 166 Usuwanie martwych i umierających drzew 810 Odwadnianie 954 Inwazja gatunku	Juwenalizacja, przekształcenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów, przekształcanie innych warstw lasu, zaburzanie struktury i składu gatunkowego runa. Niedobór mikrosiedlisk gatunków związanych z rozkładającym się drewnem. Możliwość odwodnień. Wkraczanie gatunków inwazyjnych, przede wszystkim niecierpka drobnokwiatowego, ale także rdestowca japońskiego, niecierpka gruczołowatego i innych na powierzchnie o zaburzonej strukturze runa.
1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	624 Turystyka górską, wspinaczka, speleologia 740 Wandalizm	490 Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją	Możliwość zabijania i płoszenia zwierząt przez osoby penetrujące zimowiska i kolonie lęgowe. Zmiany w siedliskach – oświetlanie wlotów do schronień, zagospodarowywanie zasiedlonych strychów i podziemi w sposób nie sprzyjający nietoperzom itd. Lokalizacja kolonii rozrodczych gatunku poza granicami obszaru Natura 2000 skutkuje obniżeniem skuteczności ich ochrony i naraża na wymienione zagrożenia.

Tabela 6. Cele działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony OZW Góry Opawskie PLH160007 (pzo)

Przedmiot ochrony	Opis celów
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego na wszystkich zidentyfikowanych stanowiskach w obszarze Natura 2000.

Przedmiot ochrony	Opis celów
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	<p>Utrzymanie właściwego stanu wskaźnika „perspektywy ochrony” w obszarze Natura 2000.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia na 25% powierzchni siedliska właściwego stanu wskaźników: „martwe drewno (łącznie zasoby)” i „wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)”.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia na 50% powierzchni siedliska właściwego stanu wskaźnika „struktura pionowa i przestrzenna roślinności”.</p>
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<p>Osiągnięcie właściwego stanu wskaźnika „perspektywy ochrony” w obszarze Natura 2000.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia na 25% powierzchni siedliska właściwego stanu wskaźników: „martwe drewno (łącznie zasoby)”, „gatunki charakterystyczne” i „wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)”.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia na 75% powierzchni siedliska właściwego stanu wskaźników: „gatunki dominujące” oraz „reżim wodny (w tym rytm zalewów jeśli występują)”.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia na 90% powierzchni siedliska właściwego stanu wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie”.</p>
1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000.

Tabela 7. Działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony OZW Góry Opawskie PLH160007 (pzo)

Przedmiot ochrony	Działanie ochronne	Termin wykonania	Obszar wdrażania i podmiot odpowiedzialny za wykonanie
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	brak	brak	brak
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	<p>B4</p> <p>W trakcie sporządzania uproszczonych planów urządzenia lasu zaplanować wskazania gospodarcze zmierzające do osiągnięcia na co najmniej 25% powierzchni siedliska w granicach obszaru Natura 2000 ponad 10% udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat.</p> <p>Określić strukturę gatunkowo-wiekową dla siedliska w granicach obszaru Natura 2000.</p> <p>Zaplanowane wskazania gospodarcze nie mogą pogorszyć stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 odnośnie wskaźnika „wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)” i mają zmierzać do osiągnięcia na co najmniej 25 % powierzchni jego właściwego stanu.</p>	Od 2012 roku	<p>Płaty siedliska w granicach poniższych działek ewidencyjnych:</p> <p>160701_4.0001.1468</p> <p>160701_4.0001.1918/1</p> <p>160701_5.0011.219/3</p> <p>160701_5.0011.222/4</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Starosta Nyski</p>

Przedmiot ochrony	Działanie ochronne	Termin wykonania	Obszar wdrażania i podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<p>B5</p> <p>Przyjęcie w uproszczonych planach urządzenia lasu, jako docelowych dla drzewostanów w siedlisku przyrodniczym 9110 nie wyłączonych z gospodarczego użytkowania, rębni złożonych ze średnim i długim okresem odnowienia.</p> <p>W celu poprawy stanu wskaźników: „wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)”, „struktura pionowa i przestrzenna roślinności”, „martwe drewno (łącznie zasoby)”, w procesie przygotowywania planu urządzenia lasu, a także uproszczonych planów urządzenia lasu, jako docelową w siedlisku 9110, w wydzieleniach nie wyłączonych z gospodarczego użytkowania, przyjęć rębnie złożone ze średnim i długim okresem odnowienia. W cięciach uprzętających intensywność użytkowania nie przekroczy 90%. W przypadku konieczności wprowadzenia odnowień sztucznych nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie i siedliskowo, w tym sosny, dębów, świerka i modrzewia, z wyłączeniem sytuacji wyjątkowych - w ilościach o charakterze domieszkowym.</p>	Od 2012 roku	<p>Płaty siedliska w granicach poniższych działek ewidencyjnych:</p> <p>160701_4.0001.1468 160701_4.0001.1918/1 160701_5.0011.219/3 160701_5.0011.222/4</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Starosta Nyski Burmistrz Głuchołaz</p>
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	brak	brak	brak
<p>1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i></p> <p>1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i></p>	<p>A4</p> <p>Zabezpieczenie wejść do sztolni stanowiących zimowiska gatunku</p> <p>Wykonać konserwację i remonty bieżące kraty zabezpieczającej wejście do sztolni przy Domku Myśliwskim w Głuchołazach.</p> <p>Zabezpieczyć przed zamulaniem i penetracją wejścia do sztolni nad Białą Głuchołaską oraz wykonywać konserwację i remonty bieżące zabezpieczenia.</p>	Od 2012 roku	<p>Działka ewid.:</p> <p>160701_4.0001.1468</p> <p>Podmiot odpowiedzialny:</p> <p>Właściciele lub posiadacze obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

III.1.4. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN I GRZYBÓW

Informacje o lokalizacji stanowisk cennych gatunków roślin pozyskano z dostępnych danych źródłowych, do których należały:

- plan ochrony rezerwatu przyrody „Las Bukowy”;

- plan ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”;
- publikacja „*Nawigator po opolskich rezerwach przyrody*”, RDOS w Opolu;
- Aktualizacja „*Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głucholązy na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014-2017*”.

Dodatkowe informacje zebrano w trakcie prac terenowych w 2015 roku na potrzeby sporządzenia uproszczonego planu urządzenia lasu.

Analiza dostępnych źródeł wykazała, że lasy komunalne nie posiadają rozpoznania pod kątem cennych gatunków mikrobioty. Z kolei wśród roślin stwierdzono tu dotychczas 16 cennych gatunków. Do taksonów objętych ochroną częściową zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) należą: czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, gruszyczka mniejsza *Pyrola minor*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, naleźlina skalna *Andreaea rupestris*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant*.

Do tej pory brak jest jakichkolwiek informacji o występowaniu na terenie lasów komunalnych gatunków roślin objętych ochroną ścisłą. Pozostałe gatunki stwierdzone na obszarze lasów komunalnych to gatunki niechronione, ale rzadkie w skali regionu Opolszczyzny. Należą do nich: bodziszek żalobny *Geranium phaeum*, czartawa pośrednia *Circaea intermedia*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, lepiężnik biały *Petasites albus*, przenęt purpurowy *Prenanthes purpurea*, przetacznik górski *Veronica montana*, sitniczka szczytinowata *Isolepis setacea*, tojeść gajowa *Lysimachia nemorum*, trybula lśniąca *Anthriscus nitida*, zanokcica skalna *Asplenium trichomanes*.

III.1.5. OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

W zakresie rozpoznania cennych przedstawicieli fauny lasów komunalnych zebrano informacje o występowaniu w ich zasięgu następujących gatunków:

BEZKRĘGOWCE: biegacz pomarszczony *Carabus intricatus* (ochrona częściowa).

PŁAZY I GADY: żaba trawna *Rana temporaria* (ochrona częściowa), żaba moczarowa *Rana arvalis* (ochrona ścisła), ropucha szara *Bufo bufo* (ochrona częściowa), salamandra plamista *Salamandra salamandra* (ochrona częściowa), jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (ochrona częściowa), jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara* (ochrona częściowa), padalec *Anguis fragilis* (ochrona częściowa)

- RYBY:** głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (ochrona częściowa),
głowacz pręgopłetwy *Cottus poecilopus* (ochrona częściowa),
lipień europejski *Thymallus thymallus* (niechroniony), śliz
Barbatula barbatula (ochrona częściowa).
- PTAKI:** dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos*
medius, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, muchołówka
białoszyja *Ficedula albicollis*, paszkot *Turdus viscivorus*,
pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka górską *Motacilla*
cinerea, pluszcz *Cinclus cinclus*, siniak *Columba oenas*,
turkawka *Streptopelia turtur*, sierpówka *Streptopelia decaocto*,
puszczyk *Strix aluco*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*,
świergotek drzewny *Anthus trivialis*, strzyżyk *Troglodytes*
troglodytes, rudzik *Erithacus rubicola*, kos *Turdus merula*,
śpiewak *Turdus philomelos*, kapturka *Sylvia atricapilla*,
świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, pierwiosnek
Phylloscopus collybita, mysikrólik *Regulus regulus*, zniczek
Regulus ignicapilla, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*,
sikora uboga *Parus palustris*, czarnogłówka *Poecile montanus*,
sosnówka *Parus ater*, modraszka *Parus caeruleus*, bogatka
Parus major, kowalik *Sitta europaea*, pełzacz leśny *Certhia*
familiaris, wilga *Oriolus oriolus*, sójka *Garrulus glandarius*,
szpak *Sturnus vulgaris*, zięba *Fringilla coelebs*, kulczyk *Serinus*
serinus, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, trznadel
Emberiza citrinella (wszystkie gatunki objęte ochroną ścisłą).
- SSAKI:** wiewiórka *Sciurus vulgaris* (ochrona częściowa), ryjówka
aksamitna *Sorex araneus* (ochrona częściowa), podkowiec
mały *Rhinolophus hipposideros* (ochrona ścisła), nocek
orzęsiony *Myotis emarginatus* (ochrona ścisła), nocek Natterera
Myotis nattereri (ochrona ścisła), nocek duży *Myotis myotis*
(ochrona ścisła), mopek *Barbastella barbastellus* (ochrona
ściska), jeż zachodni *Erinaceus europaeus* (ochrona
częściowa), gacek szary *Plecotus austriacus* (ochrona ścisła),
gacek brunatny *Plecotus auritus* (ochrona ścisła), rzęsorek
rzeczek *Neomys fodiens* (ochrona częściowa).

III.2. PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

W obowiązującym planie ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” w części pokrywającej się z lasami komunalnymi miasta Głuchołazy proponuje się powołanie kilku nowych form ochrony przyrody (Uchwała Nr XLII/492/2014 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”). Należą do nich:

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Przełom Białej Głuchołaskiej”

Przełom Białej Głuchołaskiej przez metamorficzne utwory dolnodewońskie i proterozoiczne zlokalizowany na terenie miasta między granicą Państwa i zabudową centralnej części Głuchołaz (72,17 ha). Największy i najbardziej spektakularny przełom rzeczny na Opolszczyźnie. Charakterystyczne silne przewężenie doliny i przyspieszenie nurtu rzeki oraz wysokie skarpy na granicy doliny częściowo wystające strome wychodnie skalne o wysokości kilkunastu metrów wprost z koryta rzecznego. Skrzydła przełomowej doliny niesymetryczne. Wyraźnie wyższe i bardziej strome skrzydło prawostronne na granicy ze wzniesieniem Góry Chrobrego (charakterystyka obiektu za planem ochrony PK „Góry Opawskie”).

Stanowisko dokumentacyjne „Skały przy sztolni”.

Wychodnie skalne przy promenadzie spacerowej w Głuchołazach na zachód od mostu kolejowego nad Białą Głuchołaską przy kilkunastometrowej sztolni (0,71 ha). Urozmaicone utwory łupkowokwarcytowe z partiami łupków biotytowo-muskowitowych występujących na przemian z szarym, zrekrytalizowanym kwarcytem oraz łupkami kwarcytowymi. Charakterystyczne liczne żyłki, żyły i soczewy kwarcowe do kilkunastu centymetrów, zgodne i niezgodne z foliacją łupków. Jedno z najlepszych odsłoneń łupków kwarcytowych warstw vrbneńskich na Opolszczyźnie (charakterystyka obiektu za planem ochrony PK „Góry Opawskie”).

Stanowisko dokumentacyjne „Sztolnia przelotowa nad Białą Głuchołaską”

Sztolnia przy promenadzie spacerowej w zdrojowej części Głuchołaz kilka metrów od koryta rzeki Biała Głuchołaska (0,01 ha). W sztolni odsłaniają się kwarcyty, łupki kwarcytowe i łuszczkowe poprzecinane żyłami kwarcytowymi, kwarcowo-skaleniovymi i pegmatytowymi. Utwory były eksploatowane ze względu na zawartość sfalerytu, chalkopirytu, galenitu i złotonośnego pirytu. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego *Hypno-Polypodietum* (charakterystyka obiektu za planem ochrony PK „Góry Opawskie”).

Stanowisko dokumentacyjne „Żegnalce”

Źródło oraz wysięki ze skał zlokalizowanych przy stromej krawędzi doliny Białej Głuchołaskiej koło parkingu i sztolni (0,01 ha). Szczelinowe źródła ze zmetamorfizowanych

skał dolnodewońskich budujących masyw Góry Chrobrego. Wody charakteryzują się dużą wydajnością i bardzo ciekawym składem mikroelementów. Są pozyskiwane przez turystów i ludność. Obok obudowanego ujęcia źródła liczne wysięki i wycieki spływające po skałach (charakterystyka obiektu za planem ochrony PK „Góry Opawskie”).

Stanowisko dokumentacyjne „Skały nad Białką”

Wychodnie skalne na stromych zboczach doliny Białej Głuchołaskiej, na odcinku jej przełomu przez Górę Chrobrego, do granicy z rezerwatem Nad Białką (2,07 ha). W naturalnym podcięciu erozyjnym rzeki na jej przełomowym odcinku występują drobnoziarniste gnejsy biotytowe o bardzo drobnej laminacji, łupliwe, kruche. Mają barwę szarą, zwiertzałe są rdzawoszare. Lokalnie występują żyły kwarcowe i oczka kwarcu, gdzieś tam amfibolity. Występujące na odcinku przy granicy państwa skały uznawane są za najstarsze na Opolszczyźnie. Należą do jednostki rejvizkiej. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego *Hypno-Polypodietum* (charakterystyka obiektu za planem ochrony PK „Góry Opawskie”).

Według opracowania ekofizjograficznego i waloryzacji przyrodniczej gminy Głuchołazy wytypowano następujące okazy drzew pomnikowych rosnących na terenie lasów komunalnych (źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuchołazy; tekst jednolity, 2010 r.*).

Tabela 8. Wykaz drzew o parametrach pomników przyrody w obrębie lasów komunalnych miasta Głuchołazy

Gatunek	Typ pomnika	Obwód (cm)	Wysokość (m)	Adres leśny
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	410	25	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	450	28	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	370	25	02-23-4-01-7-a
świerk pospolity <i>Picea abies</i>	poj. drzewo	300	30	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	320	23	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	370	30	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	310	28	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	350	30	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	340	25	02-23-4-01-7-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	340	30	02-23-4-01-6-a
buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	poj. drzewo	310	30	02-23-4-01-10-d

III.3. WALORY KULTUROWE LASÓW KOMUNALNYCH

III.3.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY WALORÓW KULTUROWYCH

Zgodnie z ustaleniami planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” (Uchwała Nr XLII/492/2014 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”), cały południowy kompleks leśny lasów komunalnych leży w zasięgu:

- planistycznej strefy „K” ochrony krajobrazu kulturowego;
- planistycznej strefy „OW” obserwacji archeologicznej;
- planistycznej strefy „W” ochrony archeologicznej (z wyjątkiem zachodnich krańców wydzialeń leśnych: 12 h, f, g).

Na tym terenie zlokalizowany jest również jeden obiekt wpisany do ewidencji zabytków – Droga Krzyżowa na stokach Góry Parkowej z kapliczkami budowanymi w 1859 roku z polnych głazów przez okolicznych biedaków. Trzy stacje drogi zlokalizowane są w wydzieleniach leśnych: 9 i, 8 b, 7 a.

Ponadto teren rezerwatu przyrody „Nad Białką” wraz z dawnymi kopalniami złota (zespół wybierzysk, hałd, szybów i sztolni) jest wpisany jako stanowisko archeologiczne z okresu średniowiecza o nr A-1013/96.

III.3.1. PROPONOWANE FORMY OCHRONY WALORÓW KULTUROWYCH

Plan ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” wskazuje również na potrzebę wprowadzenia nowej ochrony konserwatorskiej obszarowej i indywidualnej:

- powiększenie istniejącej strefy konserwatorskiej „B” w Głucholążach przy ul. Andersa;
- utworzenie strefy ochrony ekspozycji „E” na domy zdrojowe w Głucholążach ul. Lompy;
- proponowany wpis do rejestru zabytków: Pensjonat „Polonia 4” ul. Lompy 1 w Głucholążach;
- proponowany wpis do rejestru zabytków: schronisko na Przedniej Kopie.

IV. ZAGROŻENIA

IV.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Gmina Głuchołazy jest gminą, na której terenie głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia pochodzące od lokalnych emitorów gazów i pyłów. Istotnymi źródłami zanieczyszczeń są pojazdy mechaniczne poruszające się po drogach oraz w zakresie zanieczyszczeń napływowych – sąsiednie ośrodki miejsko-przemysłowe (Nysa, Prudnik). Jednak podstawowymi źródłami emisji do atmosfery są lokalne kotłownie spalające głównie paliwa stałe węgiel i koks. Na terenie gminy Głuchołazy brak jest istotnego oddziaływania przemysłu i źródeł emitujących inne zanieczyszczenia powietrza niż pochodzące ze spalania paliw. Stopień zanieczyszczenia w dużej mierze zależy od siły i kierunku (zasięg przenoszonych zanieczyszczeń) oraz częstotliwości wiatrów (ilość przenoszonych zanieczyszczeń) (źródło: *Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010–2013 z perspektywą na lata 2014-2017*).

IV.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami lasy komunalne zlokalizowane są w zasięgu obszaru jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) Białej Głuchołaskiej (MP nr 40 poz. 451 z 2011 r.), dla którego wyznaczono zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych przewidzianych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW).

Tabela 9. Charakterystyka obszaru jednolitych części wód powierzchniowych Białej Głuchołaskiej w zasięgu lasów komunalnych miasta Głuchołazy (MP nr 40 poz. 451 z 2011 r.)

Kod JCWP	Kod SCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW6000812589	SO0911	Biała Głuchołaska od Oleśnice do zb. Nysa	mała rzeka wyżynna krzemianowa zachodnia	naturalna część wód	dobry	niezagrożona

Na stan wód niesionych przez Białą Głuchołaską wpływają zarówno czeskie źródła zanieczyszczeń, jak i źródła na obszarze miasta Głuchołazy. W Głuchołazach, pomimo wysokiego stopnia skanalizowania (blisko 100%), działa obecnie przestarzały system kanalizacji, który powstał przed ponad 50 laty. W obrębie centrum funkcjonuje kanalizacja ogólnospławna. Pozostała część miasta posiada system rozdzielczy. W ostatnim pięcioleciu

zapoczątkowano rozdział kanalizacji. W związku z realizacją innych inwestycji w ścisłym centrum miasta wykonano kanalizację sanitarną, a kanalizację ogólnospławną zaadaptowano na kanalizację deszczową. W systemie ogólnospławnym zastosowano przelewy burzowe, w wyniku czego w czasie intensywnych opadów mieszanina ścieków sanitarnych i deszczowych z kanalizacji ogólnospławnej przelewa się do cieków przepływających przez miasto i wpadających do rzeki Białej Głuchołaskiej.

Zgodnie z wynikami monitoringu wód powierzchniowych WIOŚ w Opolu stan Białej Głuchołaskiej w Głuchołazach pozwala na zakwalifikowanie jej do III klasy czystości. Badania bakteriologiczne wód Białej Głuchołaskiej przeprowadzone przez WIOŚ w Opolu w 2009 roku wykazały ponadnormatywne zanieczyszczenie wód w sierpniu (ogólna liczba bakterii 110000 NPL/100 ml) – jakość wód nie spełniała warunków normatywnych kategorii A3, zapisanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728). Wyniki badań przeprowadzone przez „Wodociągi” Sp. z o.o. w Głuchołazach wykazały dwukrotnie w ciągu roku bakteriologiczne skażenie wód (zawartość bakterii *Escherichia coli* w marcu i lipcu wynosiła 24000 NPL/100 ml). W klasyfikacji jakości wód ze względu na bytowanie ryb Biała Głuchołaska miała wody „nie odpowiadające normom”. Zdecydowały o tym ponadnormatywne zawartości amoniaku niejonowego i azotynów. Oceniono, że rzeka nie jest zagrożona eutrofizacją.

IV.3. GLEBY

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Gleby lasów komunalnych nie są obecnie zagrożone żadnym z ww. czynników.

V. PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

Niektóre zapisy projektu upul wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować krótkoterminowe negatywne ich oddziaływanie.

Tabela 10. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu upul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Zapisy w projekcie upul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>Stanowiska chronionych gatunków roślin w wydzieleniach leśnych: 02-23-4-01-2-b 02-23-4-01-8-f</p>	<p>kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i> - 2-b Zaleca się wykonanie zabiegu trzebieży późnej po zakończeniu okresu wegetacji przez kruszczyka szerokolistnego lub bezpośrednią ochronę stanowisk tego gatunku, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie jego wegetacji.</p> <p>podrzeń żebrowiec <i>Blechnum spicant</i> - 8-f Bezpośrednia ochrona stanowisk podrzenia żebrowca w trakcie wykonywania zaplanowanej rębni IIA.</p>
<p>Siedliska chronionych gatunków zwierząt w wydzieleniach leśnych: 02-23-4-01-2-b 02-23-4-01-5-h 02-23-4-01-5-k 02-23-4-01-6-a 02-23-4-01-6-b 02-23-4-01-8-a 02-23-4-01-8-b 02-23-4-01-8-d 02-23-4-01-9-a 02-23-4-01-9-b 02-23-4-01-9-c 02-23-4-01-9-d 02-23-4-01-10-g 02-23-4-01-11-a 02-23-4-01-11-d 02-23-4-01-11-c 02-23-4-01-12-a 02-23-4-01-12-b</p>	<p>dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka białoszyja, siniak, dzięcioł duży, czarnogłówka, bogatka, sikora uboga, sosnowka, modraszka, kowalik, puszczyk, szpak, muchołówka żałobna</p> <p>1. Na wszystkich powierzchniach leśnych z zaplanowaną trzebieżą późną lub zabiegami rębnymi pozostawiać drzewa dziuplaste.</p> <p>2. Planowaną trzebież późną w wydz. leśn.: 5 h, 6 a, 8 a, b, d, 9 d, 11 a wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>3. Planowane zabiegi rębne w ramach rębni złożonych (IIA, IIAU) w wydz. leśn.: 5 k, 6 b, 9 b, 10 g, 11 d, 12 a wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>paszkoł, pleszka, turkawka, sierpówka, świergotek drzewny, strzyżyk, rudzik, kos, śpiewak, kapturka, świstunka leśna, pierwiosnek, mysikrólik, zniczek, pełzacz leśny, wilga, sójka, zięba, kulczyk, grubodziób, trznadel</p> <p>1. Planowane czyszczenia późne w wydz. leśn.: 9 c wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>2. Planowaną trzebież wczesną w wydz. leśn.: 9 a, 11 c, 12 b wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>3. Planowaną trzebież późną w wydz. leśn.: 5 h, 6 a, 8 a, b, d, 9 d, 11 a wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>4. Planowane zabiegi rębne w ramach rębni złożonych (IIa, IIAU) w wydz. leśn.: 5 k, 6 b, 9 b, 10 g, 11 d, 12 a wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p>
<p>Chronione gatunki ptaków i ich siedliska na terenie rezerwatu przyrody „Las Bukowy” i „Nad Białką” w wydzieleniach leśnych: 02-23-4-01-5-h 02-23-4-01-5-k 02-23-4-01-5-o 02-23-4-01-6-b</p>	<p>dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka białoszyja, siniak, dzięcioł duży, czarnogłówka, bogatka, sikora uboga, sosnowka, modraszka, kowalik, puszczyk, szpak, muchołówka żałobna, paszkoł, pleszka, turkawka, sierpówka, świergotek drzewny, strzyżyk, rudzik, kos, śpiewak, kapturka, świstunka leśna, pierwiosnek, mysikrólik, zniczek, pełzacz leśny, wilga, sójka, zięba, kulczyk, grubodziób, trznadel</p> <p>Planowany zabieg rębni IIA w wydz. leśnych: 02-23-4-01-10-g, 02-23-4-01-11-d, 02-23-4-01-5-k</p> <p>a) wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>b) pozostawiać na powierzchni wybrane stare egzemplarze buków do naturalnego rozpadu.</p> <p>c) pozostawiać na powierzchni drzewa dziuplaste.</p> <p>Planowany zabieg rębni IIAU w wydz. leśnych: 02-23-4-01-6-b, 02-23-4-01-9-b</p> <p>a) wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p> <p>b) pozostawiać na powierzchni wybrane stare egzemplarze buków i jodły do naturalnego rozpadu.</p>

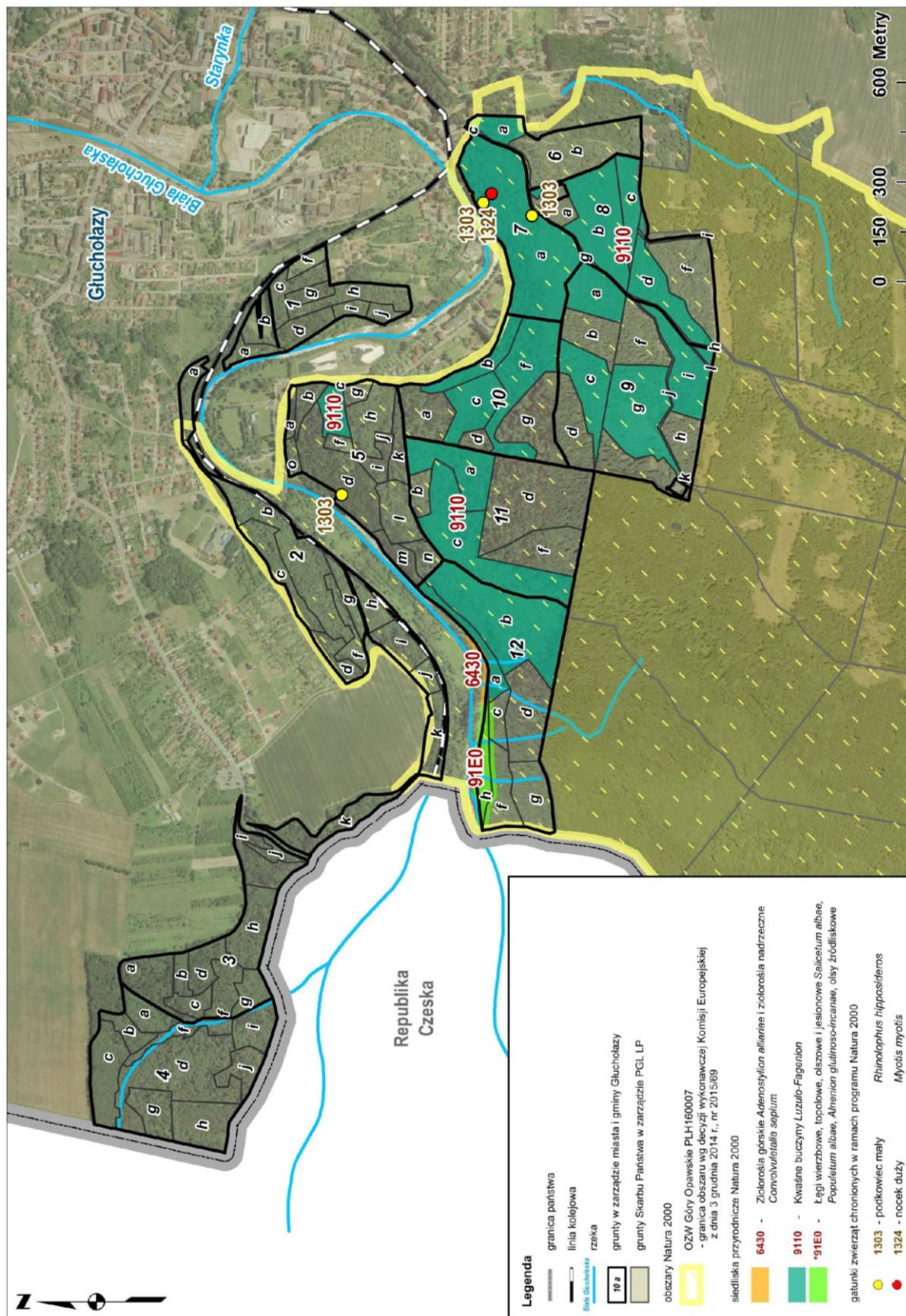
Obszar oddziaływania	Zapisy w projekcie upul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>02-23-4-01-6-a 02-23-4-01-8-a 02-23-4-01-8-b 02-23-4-01-9-a 02-23-4-01-9-c 02-23-4-01-9-b 02-23-4-01-9-d 02-23-4-01-10-g 02-23-4-01-11-d 02-23-4-01-11-a</p>	<p>c) pozostawiać na powierzchni drzewa dziuplaste. Planowany zabieg trzebieży późnych w wydz. leśnych: 02-23-4-01-5-h, 02-23-4-01-5-o, 02-23-4-01-6-a, 02-23-4-01-8-a, 02-23-4-01-8-b, 02-23-4-01-9-d, 02-23-4-01-11-a a) wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). b) pozostawiać na powierzchni drzewa dziuplaste. Planowany zabieg trzebieży wczesnej w wydz. leśn. 02-23-4-01-9-a a) wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). Planowany zabieg czyszczeń późnych w wydz. leśn. 02-23-4-01-9-c a) wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków).</p>
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007 - leśne siedliska przyrodnicze i związane z nimi gatunki zwierząt w wydzieleniach leśnych: 02-23-4-01-6-a 02-23-4-01-8-b 02-23-4-01-8-d 02-23-4-01-9-a 02-23-4-01-9-c 02-23-4-01-9-g 02-23-4-01-9-i 02-23-4-01-11-a 02-23-4-01-11-c 02-23-4-01-12-b</p>	<p>Siedlisko przyrodnicze kwaśna buczyna <i>Luzulo-Fagenion</i> kod: 9110 1. 02-23-4-01-12-a a) W trakcie realizacji planowanej rębni IIA usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności sosnę, świerk i graba. b) Pozostawiać na powierzchni drzewa dziuplaste. c) Zabezpieczyć ilość martwego drewna liściastego leżącego lub stojącego w postaci 5 kłód o długości >3 m i grubości >50 cm. d) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). e) Nie wprowadzać jako domieszki gatunków drzew iglastych. 2. 02-23-4-01-11-a a) W trakcie realizacji planowanej trzebieży późnej pozostawiać na powierzchni drzewa dziuplaste. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 3. 02-23-4-01-9-c a) W trakcie realizacji planowanych czyszczeń późnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności modrzewia, sosnę i świerka. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 4. 02-23-4-01-9-g a) W trakcie realizacji planowanych czyszczeń późnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności modrzewia, sosnę i świerka. 5. 02-23-4-01-9-a a) W trakcie realizacji planowanych trzebieży wczesnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności modrzewia i świerka. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 6. 02-23-4-01-9-i a) W trakcie realizacji planowanych trzebieży wczesnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności modrzewia i sosnę. 7. 02-23-4-01-11-c a) W trakcie realizacji planowanych trzebieży wczesnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności graba. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 8. 02-23-4-01-12-b a) W trakcie realizacji planowanych trzebieży wczesnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności modrzewia. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 9. 02-23-4-01-6-a, 02-23-4-01-8-b, 02-23-4-01-8-d a) W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych usuwać z drzewostanu w pierwszej kolejności świerka. b) Zabieg wykonać w okresie 01.09-31.03 (poza okresem lęgowym ptaków). 10. Nie wprowadzać podsadzeń iglastych gatunków drzew na powierzchniach siedliska przyrodniczego kwaśnej buczyny. Siedlisko przyrodnicze ziólorośla górskich <i>Adenostylion alliariae</i> i ziólorośli nadrzecznych <i>Convolvuletalia sepium</i> kod: 6430 1. 02-23-4-01-12-a a) W trakcie realizacji planowanej rębni IIA pozostawić nienaruszony pas (bufor) o szerokości ok. 10m od krawędzi koryta rzecznego.</p>

VI. LITERATURA

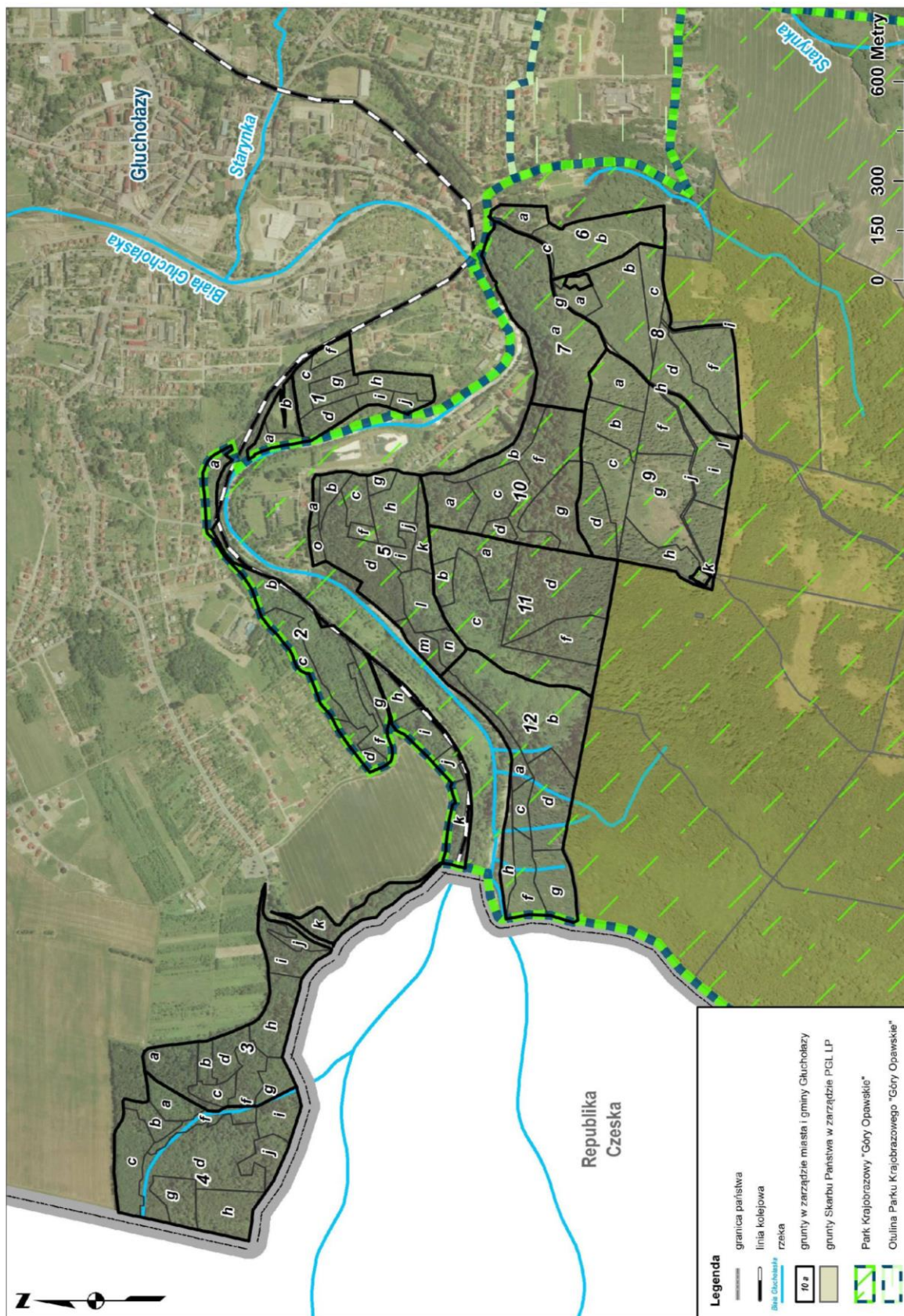
- Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017.
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Głuchołazy na lata 2010–2013 z perspektywą na lata 2014-2017.
- Dubel K., 2000, Charakterystyka środowiska przyrodniczego gminy Głuchołazy, [w:] K. Dubel, Klimat i bioklimat Głuchołaz i Jarnołtówka. red. Krzysztof Błażejczyk, Magdalena Kuchcik; Polska Akademia Nauk. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego. Dokumentacja Geograficzna, 0012-5032 ; 28; 71 s., Warszawa : PAN. IGiPZ, 2003.
- Głowacki M., 2000, Wody powierzchniowe i podziemne, [w:] Dubel K., Modelowy program edukacji środowiskowej społeczności gminy Głuchołazy, Opole.
- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Kozłowska-Szczęsna T., Błażejczyk K, Krawczyk B., 1997, Bioklimatologia człowieka. Monografie, 1, IGiPZ PAN, Warszawa.
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski. 2007. Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
- Modelowy program edukacji środowiskowej społeczności gminy Głuchołazy, Opole.
- Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuchołazy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Głuchołazy, 2014 r.
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), 2009. Geografia fizyczna Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2014 r. poz. 1348).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408).
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Góry Opawskie PLH160007. Data aktualizacji: 09.2015. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Głuchołazy. Zarząd Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Głuchołazach. Głuchołazy, 2004 r.

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuchołazy. Tekst jednolity, 2010 r.
- Turski R., Słotwińska-Jurkiewicz A., Hetman J., 2000. Zarys gleboznawstwa. Wyd. AR, Lublin.
- Uchwała Nr XLII/492/2014 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”.
- Woś A., 1999, Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Zielony R., Kliczkowska A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa.
- Zarządzenie Nr 9/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2010 r. Nr 44, poz. 599), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 lutego 2014 r. zmieniającym zarządzenie nr 9/10 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Las Bukowy” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2014 r. poz. 464).
- Zarządzenie Nr 11/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2010 r. Nr 44, poz. 601), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 lutego 2014 r. zmieniającym zarządzenie nr 11/10 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2014 r. poz. 465).
- Zarządzenie nr 14/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007.

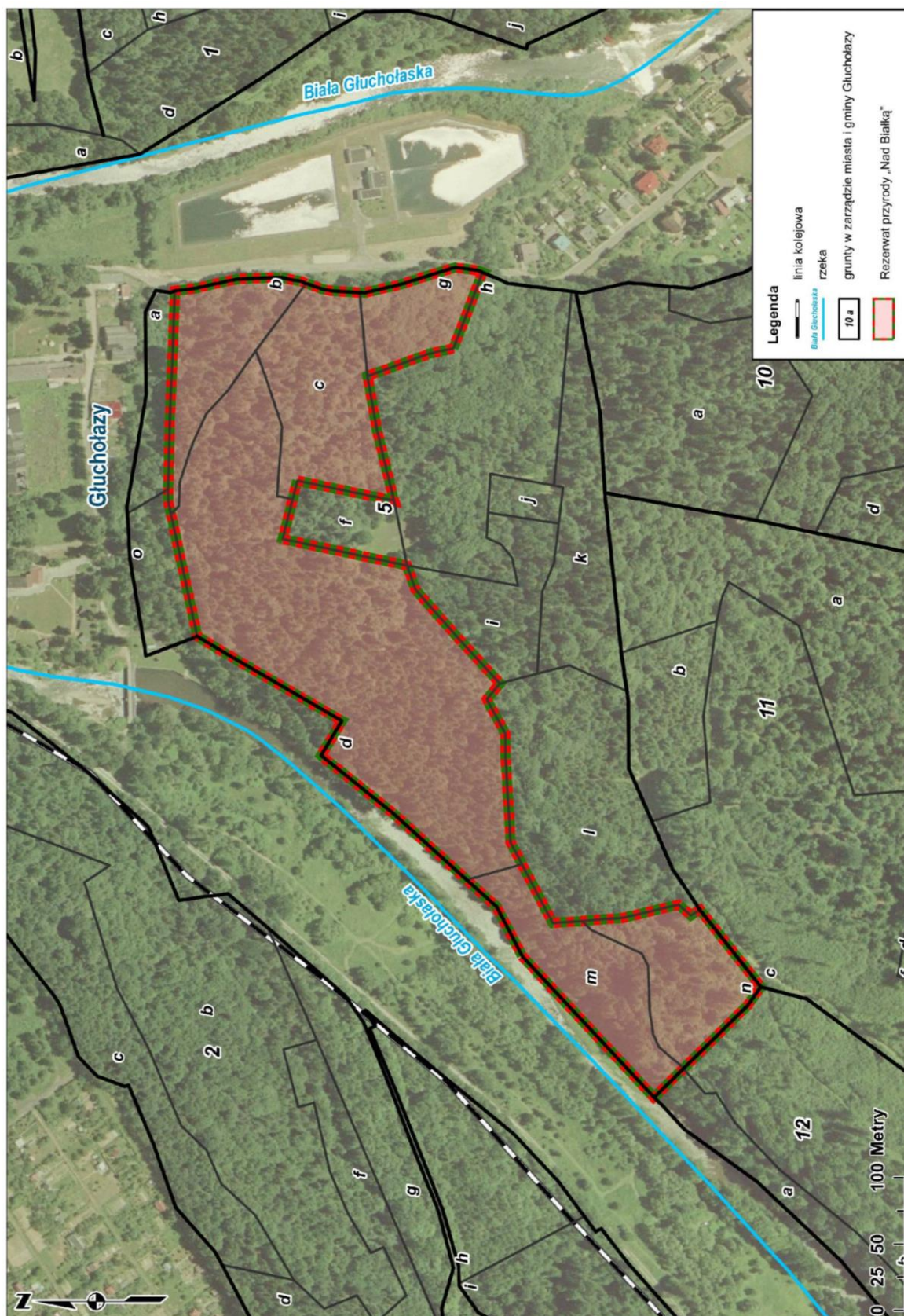
VII. ZAŁĄCZNIKI

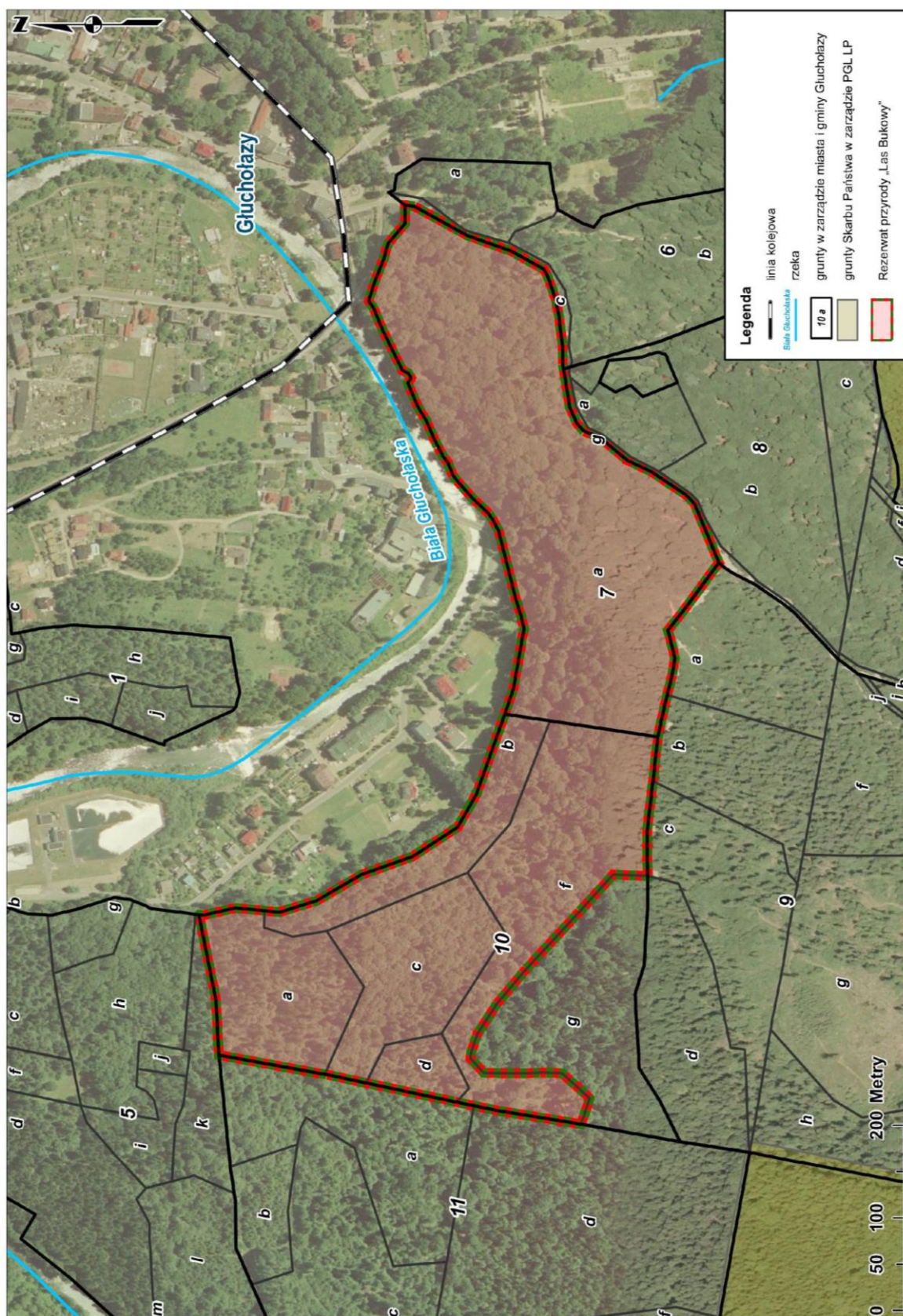
Rycina 1. Lasy komunalne miasta Głuchołazy na tle zasięgu granic obszaru Natura 2000 OZW Góry Opawskie PLH160007

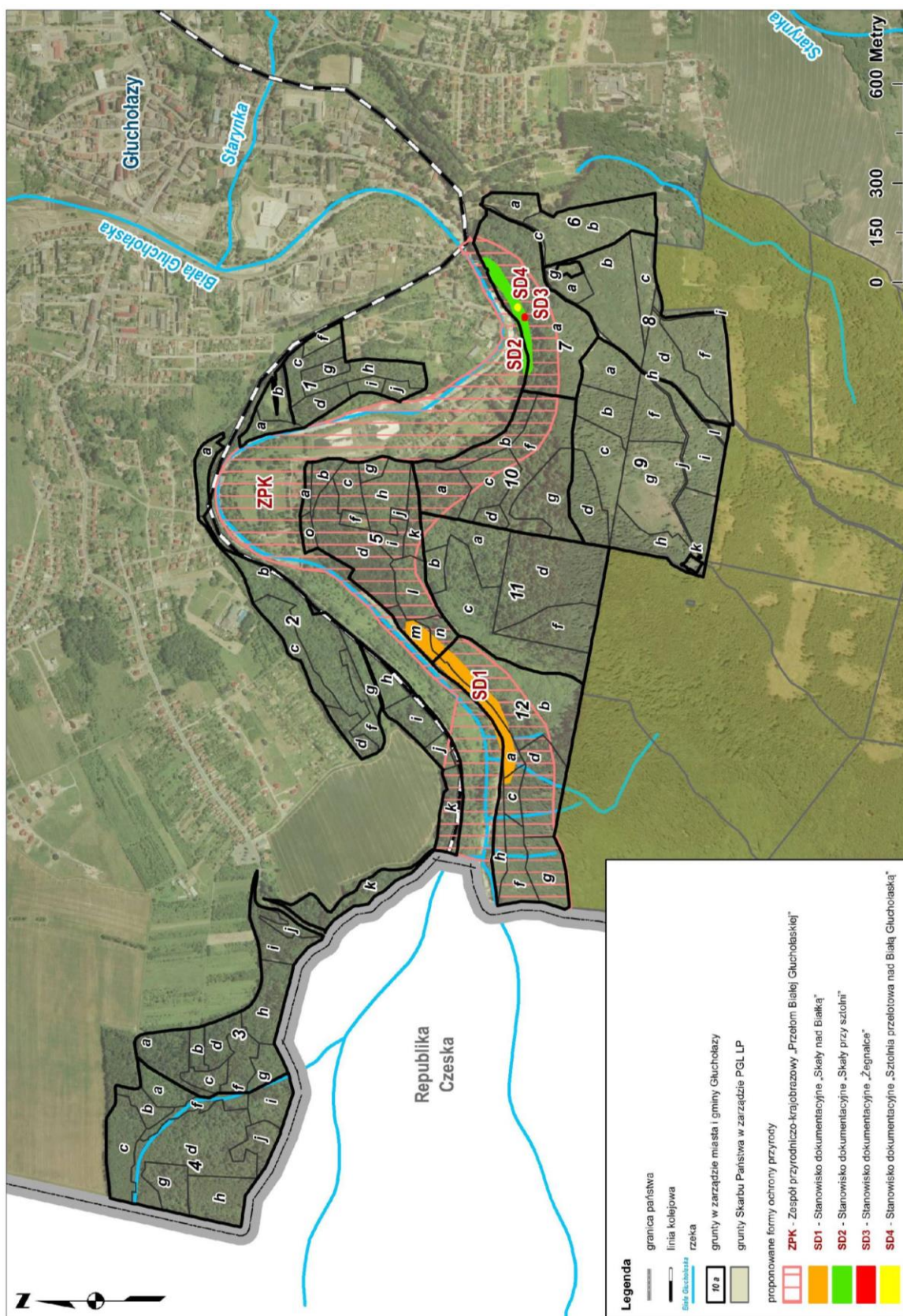
Rycina. 2. Lasy komunalne miasta Głuchołazy na tle zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

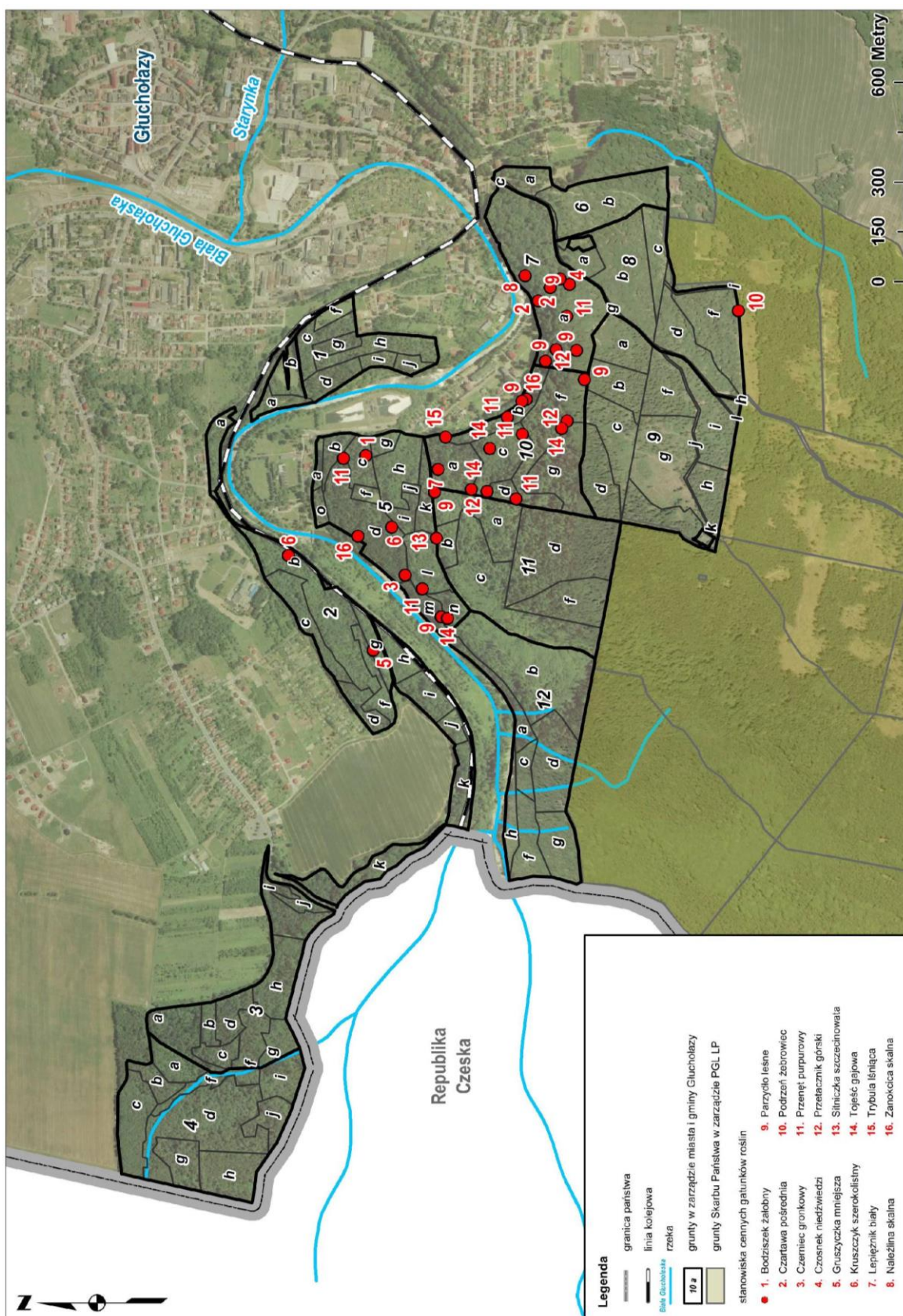
Rycina. 3. Lasy komunalne miasta Głuchołazy na tle zasięgu granic rezerwatu przyrody „Nad Białką”

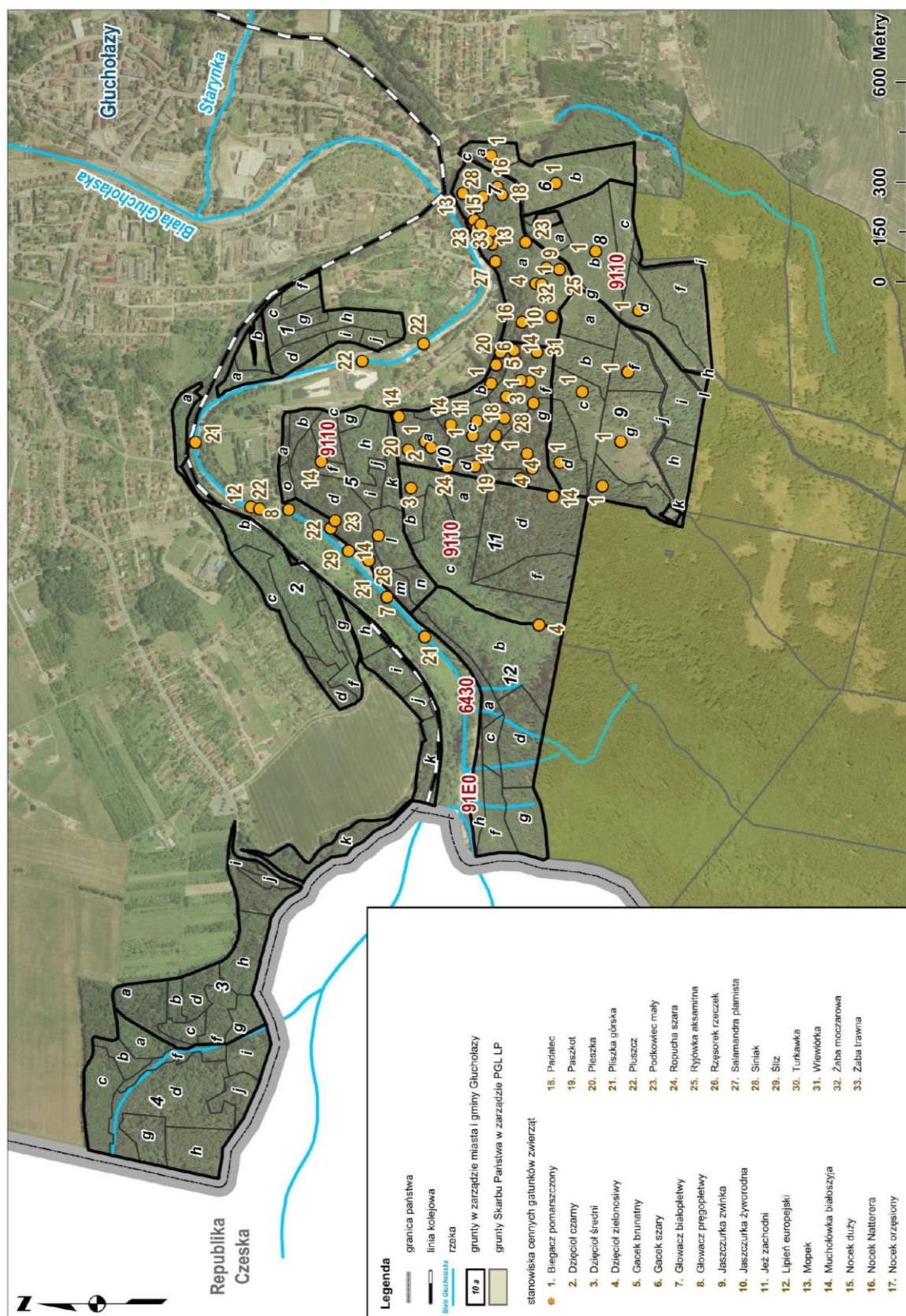
Rycina. 4. Lasy komunalne miasta Głucholazy na tle zasięgu granic rezerwat przyrody „Las Bukowy”

Rycina. 5. Lasy komunalne miasta Głucholazy na tle zasięgu granic projektowanych form ochrony przyrody

Rycina. 6. Rozmieszczenie stanowisk cennych gatunków roślin w obrębie lasów komunalnych miasta Głuchołazy

Rycina. 7. Rozmieszczenie miejsc obserwacji chronionych gatunków zwierząt w obrębie lasów komunalnych miasta Głucholazy